

THEMA
**SAMEN-
LEVING**

Project Papillon

Energiearmoede bestrijden via verhuur energiezuinige huishoudtoestellen

HET PROJECT IN HET KORT

Vandaag gaat er veel aandacht naar het bewust kiezen voor een **duurzamere en milieuvriendelijke manier van leven**. Overheden leggen ook steeds meer **ecologische richtlijnen** en doelstellingen op. Dat is in principe goed nieuws, maar **mensen die onder de armoedegrens** leven, hebben **niet altijd de kans** om milieuvriendelijke keuzes te maken. Een houtkachel is nu eenmaal veel goedkoper dan een woning isoleren, en een nieuwe ijskast of wasmachine, laat staan een energiezuinig model, is **onbetaalbaar**. Mensen in een kwetsbare situatie hebben wel recht op bijvoorbeeld een verlaagd elektriciteitsstarief, maar dat lost het probleem zelf niet op. Ook afkopen op afbetaling kost hen op het einde van de rit veel aan intresten. En voor een energielening zijn vele van deze kwetsbare gezinnen niet kredietwaardig genoeg.

Om voor die energiearmoede een oplossing te vinden, bedacht Stefan Goemaere van Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen het circulaire project '**Papillon**'. Het principe is eenvoudig: gezinnen die onder de armoedegrens leven en **niet over de middelen beschikken** om een nieuw huishoudtoestel te kopen, kunnen **energievriendelijke toestellen huren** aan een laag maandelijks tarief van 7 euro.

Voor het project werkt Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen samen met **Bosch Huishoudelektro**, die de toestellen **aanlevert**,

onderhoudt en eventueel **vervangt**. Tijdens het project had Bosch ook het circulaire idee om *gerefabriceerde* **toestellen** te huur aan te bieden. Dat zijn toestellen die bijvoorbeeld onder garantie een kleine herstelling kregen of transportschade opliepen ... Die toestellen worden dan terug in orde gesteld in samenwerking met Sofie, **een sociaal economiebedrijf** uit Luik.

PROJECTGEGEVENS

Dossiernummer: 2017-51
Looptijd: 10/2017 tot 12/2019
Subsidiebedrag: € 100.000

Een project van:

Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen

Samen met:

BSH Home Appliances (Bosch)

[naar de databank >](#)

Levering van een gehuurde wasmachine

BELANGRIJKSTE RESULTATEN

- 1 Al **81 kwetsbare gezinnen** werden geholpen. Zij kunnen tegen een kleine prijs een **energiezuinig toestel huren**, dat meteen ook bespaart op vlak van elektriciteits- en waterverbruik. Onderhoud, herstellingen en vervanging vallen eveneens 10 jaar onder garantie.
- 2 Zowel bij Bosch als bij de klant is er een **onmiddellijke reductie van CO2-uitstoot**. Op die 10 jaar zullen we met 120 verhuurde toestellen het equivalent van 313.000 gereden autokilometers aan CO2 uitsparen.
- 3 Wat betreft **tewerkstelling**, werd bij Samenlevingsopbouw 1 opbouwwerker aangenomen. Onrechtstreeks zorgt Papillon wel voor werk bij Bosch en het sociaal economiebedrijf Sofie. Dat zal nog **aanzienlijk groeien** naar mate er meer toestellen verhuurd worden.
- 4 Het project kreeg veel **positieve aandacht**: er verscheen een artikel in het OVAM-vakblad, de Europese Commissie promoot ons als **good practice**, er verscheen een artikel in De Standaard en we wonnen de **klimaattrofee** voor hun wedstrijd 'Radical Vernieuwers' ...

KERNCIJFERS

81

gezinnen in armoede
geholpen

120

huurtoestellen in omloop

4000

toestellen extra per jaar
(2021)

10

jaar lang garantie

BELANGRIJKSTE GELEERDE LESSEN

- 1 Partnerschap vormt een echte **meerwaarde**. Een **sociale partner** gaat in zee met een **commerciële partner** om een sociaal probleem te lijf te gaan en maakt tegelijk **winst** op vlak van **milieu, klimaat en economie**. Beide partners hebben elkaar nodig om dit project tot een succes te maken.
- 2 Momenteel is het IT-systeem van Bosch nog afgestemd op de verkoop van toestellen en niet op de verhuur ervan. Het huurmodel verloopt intern nog **niet geautomatiseerd** en de **administratie worstelt** nog wat met de opvolging van de toestellen.
- 3 We moeten financieel nog zoeken naar een oplossing, op een zo hoog mogelijk niveau, voor een **risicofonds**. We werken immers met een zeer kwetsbare doelgroep die eventueel een **betalingsachterstal** kan hebben. Met een risicofonds kan Bosch op het einde van het jaar de beloofde huurgelden toch ontvangen.
- 4 Door ze 10 jaar lang op te volgen, krijgt Bosch een **schat aan informatie** over de toestellen. Daarmee kan Bosch zijn toestellen in de toekomst verbeteren op vlak van **herstelbaarheid, langere levensduur, recycleerbaarheid** ... Zo kan Bosch zich nog **beter toespitsen op een circulaire markt**.

WAT BRENGT DE TOEKOMST?

Het project Papillon krijgt zeker nog een **vervolg**. Het pilootproject en de samenwerking werd door beide projectpartners **positief geëvalueerd**, en kreeg ook van buitenaf veel **positieve reacties**.

In Vlaanderen zijn er momenteel zo'n 120.000 gezinnen die energievervlindende toestellen gebruiken en in energiearmoede leven. Diverse instanties in Vlaanderen en daarbuiten zijn geïnteresseerd in het project: OCMW's, gemeentebesturen in alle Vlaamse provincies, consumentenorganisaties ... Er is dus zeker **nog werk aan de winkel**. In 2020 willen we het aantal toestellen **opschalen** naar **500 toestellen** verspreid over Vlaanderen. Daarna hopen we jaarlijks te kunnen groeien tot **4000 toestellen**.

Daarnaast is er concrete interesse om Papillon in het **buitenland** te laten lopen. Zo is er interesse van sociale ondernemers in Frankrijk, Spanje, het Verenigd Koninkrijk, Italië ... Ook mensen actief binnen de **Europese Commissie** zijn fan van Papillon en promoten het als **good practice** op tal van fora.

Verder is het de bedoeling van Bosch om een **gelijkaardig product-dienstmodel** op te zetten voor mensen **zonder energiearmoede**.